

Ändrat regionalt utvecklingsansvar i vissa län

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ändring i lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län.

Regeringens förslag innebär att landstingen i Uppsala, Västmanlands, Västernorrlands och Norrbottens län tar över det regionala utvecklingsansvaret i respektive län. Dessa landsting har ansökt hos regeringen om att få ta över det regionala utvecklingsansvaret. I propositionen föreslås att lagen om regionalt utvecklingsansvar ändras så att lagen omfattar även dessa län.

Förslaget innebär även att de berörda landstingen får besluta att landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen i stället ska betecknas regionfullmäktige respektive regionstyrelsen. Vid val ska dock beteckningen landstingsfullmäktige användas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2017.

Inga motioner har lämnats med anledning av propositionen.

Behandlade förslag

Proposition 2015/16:176 Ändrat regionalt utvecklingsansvar i vissa län.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden.....	5
Ändrat regionalt utvecklingsansvar i vissa län	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Ändrat regionalt utvecklingsansvar i vissa län

Riksdagen antar regeringens förslag till

lag om ändring i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:176.

Stockholm den 11 oktober 2016

På konstitutionsutskottets vägnar

Andreas Norlén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Andreas Norlén (M), Björn von Sydow (S), Annicka Engblom (M), Jonas Millard (SD), Maria Abrahamsson (M), Per-Ingvar Johnsson (C), Agneta Börjesson (MP), Patrick Reslow (M), Emanuel Öz (S), Fredrik Eriksson (SD), Tina Acketoft (L), Mia Sydow Mölleby (V), Laila Naraghi (S), Berit Högman (S), Per-Arne Håkansson (S), Petter Löberg (S) och Stefan Svanström (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2015/16:176 Ändrat regionalt utvecklingsansvar i vissa län föreslår regeringen att riksdagen antar det förslag till ändring i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län som lagts fram i propositionen. Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslaget har granskats av Lagrådet som lämnat förslaget utan erinran.

Inga motioner har lämnats med anledning av propositionen.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen den 26 maj 2016.

Bakgrund

Det regionala utvecklingsansvaret omfattar vissa uppgifter i det regionala tillväxtarbetet och att upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur. Utvecklingsansvaret är fördelat på olika sätt i länen.

Enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län har landstingen i Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Skåne, Hallands, Västra Götalands, Örebro, Gävleborgs och Jämtlands län det regionala utvecklingsansvaret i respektive län. I Gotlands län har Gotlands kommun samma ansvar. I Skåne och Västra Götalands län har ansvaret övergått från att ha varit en försöksverksamhet hos de två landstingen till att bli en permanent uppgift. För övriga län som omfattas av lagen har ansvaret förts över från ett kommunalt samverkansorgan till landstingen, efter att landstingen ansökt om att få ta över det.

I Stockholms, Västmanlands, Västernorrlands och Norrbottens län har länsstyrelsen det regionala utvecklingsansvaret, medan ett samverkansorgan har tilldelats ansvaret i Uppsala, Södermanlands, Kalmar, Blekinge, Värmlands, Dalarnas och Västerbottens län.

Riksdagen tillkännagav för regeringen i mars 2014 (bet. 2013/14:KU30, rskr. 2013/14:158) dels att regeringen borde lämna en proposition till riksdagen med förslag om att överföra det regionala utvecklingsansvaret i Västernorrlands och Norrbottens län till respektive landsting så att det blev möjligt att genomföra förändringen fr.o.m. den 1 januari 2015, dels att regeringen skulle utreda frågan om det regionala utvecklingsansvaret i Västmanlands län vidare.

Utskottets överväganden

Ändrat regionalt utvecklingsansvar i vissa län

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändring i lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län.

Propositionen

Regeringen anser att en modern och aktiv regional tillväxtpolitik för hela landet bör inriktas på att regionerna ska ges möjligheter att växa och utvecklas efter sina särskilda förutsättningar såväl i städer som på landsbygden. I propositionen anförs vidare att regeringen i direktiven till Indelningskommittén (Fi 2015:09) har konstaterat att en överföring av det regionala utvecklingsansvaret till landstingen innebär att en tydligare och mer enhetlig organisation skapas för dessa frågor och att det därför finns skäl att ta fram förslag som innebär att landstingen tilldelas ansvaret för de regionala utvecklingsfrågorna. Att uppnå en tydlig och enhetlig organisation för arbetet med regionalt utvecklingsarbete har ett värde i sig. Redan av detta skäl anser regeringen att förslaget leder till positiva effekter för det regionala tillväxtarbetet ur ett större perspektiv.

Vidare anförs i propositionen att det är viktigt för regeringen att en ändrad ansvarsfördelning i länen är demokratiskt förankrad och kan anses vila på ett lokalt och regionalt initiativ. Regeringen har förståelse för att vissa remissinstanser ifrågasatt om det är lämpligt att överföra det regionala utvecklingsansvaret till de aktuella landstingen innan Indelningskommittén har slutfört sitt uppdrag. Enligt propositionen har det aktuella lagförslaget dock inte någon formell inverkan på en eventuell framtida ändrad länsindelning.

Det anförs också i propositionen att förslaget har ett brett stöd från de berörda kommuner som besvarat remissen. Ansökningarna kan därför enligt regeringen anses vara såväl ett regionalt som ett lokalt initiativ, vilket är ett starkt skäl för att flytta över det regionala utvecklingsansvaret till landstingen i de berörda länen.

Sammanfattningsvis anser regeringen att det finns skäl att för Uppsala, Västmanlands, Västernorrlands och Norrbottens län överföra det regionala utvecklingsansvaret till respektive landsting.

Regeringen anför i propositionen att de aktuella överföringarna av det regionala utvecklingsansvaret inte innebär att några nya organisationsformer skapas. De berörda landstingen har själva ansökt om att få ta över ansvaret, vilket innebär ett nytt åliggande och därmed en viss inskränkning i den kommunala självstyrelsen. Enligt 14 kap. 3 § regeringsformen får en

inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de syften som gett upphov till den. I propositionen anförs vidare att syftet med att föra över ansvaret är att skapa ett större kommunalt inflytande i det regionala utvecklingsarbetet, vilket inte bedöms kunna uppnås på ett mindre ingripande sätt. Förslaget innebär också att ansvaret, sett till hela riket, fördelas på ett mer enhetligt sätt. Regeringen bedömer mot denna bakgrund att överföringen av ansvaret är en godtagbar inskränkning i den kommunala självstyrelsen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens proposition.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:176 Ändrat regionalt utvecklingsansvar i vissa län:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen
(2010:630) om regionalt
utvecklingsansvar i vissa län

Härigenom föreskrivs att 1, 3 och 4 §§ lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §¹

I denna lag finns bestämmelser om regionalt tillväxtarbete och om länsplaner för regional transportinfrastruktur i Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Gotlands, Skåne, Hallands, Västra Götalands, Örebro, Gävleborgs och Jämtlands län.

I denna lag finns bestämmelser om regionalt tillväxtarbete och om länsplaner för regional transportinfrastruktur i *Uppsala*, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Gotlands, Skåne, Hallands, Västra Götalands, Örebro, *Västmanlands*, Gävleborgs, *Västernorrlands*, Jämtlands och *Norrbottnens* län.

3 §²

Denna lag gäller för Östergötlands läns landsting, Jönköpings läns landsting, Kronobergs läns landsting, Skåne läns landsting, Hallands läns landsting, Västra Götalands läns landsting, Örebro läns landsting, Gävleborgs läns landsting och Jämtlands läns landsting. Lagen gäller också, med undantag för 8 § 1, för Gotlands kommun. Det som sägs om ett landsting i 5–10 §§ gäller i sådant fall kommunen.

Denna lag gäller för *Uppsala läns landsting*, Östergötlands läns landsting, Jönköpings läns landsting, Kronobergs läns landsting, Skåne läns landsting, Hallands läns landsting, Västra Götalands läns landsting, Örebro läns landsting, *Västmanlands läns landsting*, Gävleborgs läns landsting, *Västernorrlands läns landsting*, Jämtlands läns landsting och *Norrbottnens läns landsting*. Lagen gäller också, med undantag för 8 § 1, för Gotlands kommun. Det som sägs om ett landsting i 5–10 §§ gäller i sådant fall kommunen.

4 §³

De landsting som avses i denna lag får besluta att landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen i stället ska betecknas regionfullmäktige och regionstyrelsen. Det som sägs i andra författningar om landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen gäller i sådant fall regionfullmäktige och regionstyrelsen.

¹ Senaste lydelse 2014:473.

² Senaste lydelse 2014:473.

³ Senaste lydelse 2014:473.

Gotlands kommun får besluta att kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i stället ska betecknas regionfullmäktige och regionstyrelsen. Det som sägs i andra författningar om kommunfullmäktige och kommunstyrelsen gäller i sådant fall regionfullmäktige och regionstyrelsen.

Vid genomförande av val enligt vallagen (2005:837) ska dock beteckningen landstingsfullmäktige användas vid val i Östergötlands läns landsting, Jönköpings läns landsting, Kronobergs läns landsting, Skåne läns landsting, Hallands läns landsting, Västra Götalands läns landsting, Örebro läns landsting, Gävleborgs läns landsting och Jämtlands läns landsting. Vid val i Gotlands kommun ska beteckningen kommunfullmäktige användas.

Vid genomförande av val enligt vallagen (2005:837) ska dock beteckningen landstingsfullmäktige användas vid val i *Uppsala läns landsting*, Östergötlands läns landsting, Jönköpings läns landsting, Kronobergs läns landsting, Skåne läns landsting, Hallands läns landsting, Västra Götalands läns landsting, Örebro läns landsting, *Västmanlands läns landsting*, Gävleborgs läns landsting, *Västernorrlands läns landsting*, Jämtlands läns landsting och *Norrbottnens läns landsting*. Vid val i Gotlands kommun ska beteckningen kommunfullmäktige användas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.